

Η Κολχίδα, κατά τον Σκαρλάτο Βυζάντιο, ήταν αποικία Αιγυπτίων που εκεί πήραν το όνομα Κόλχοι. Απλώνεται από την Αρμενία ως τον Εύξεινο Πόντο και διαρρέεται από τον ποταμό Φάση που πηγάζει από τα Μοσχικά βουνά της Αρμενίας. Στις όχθες του είχε χτιστεί ομώνυμη πόλη (το σημερινό Πουτλί), αποικία των Μιλησίων που ονομάστηκαν Φασιάτες. Υπήρχαν δυο πόλεις με το όνομα Αία, λέξη που σημαίνει «γη» (Αίας, Αιήτης, Αιακός κ.λπ.).

Η δεύτερη βρίσκεται στον πορθμό ανάμεσα στη Σικελία και την Ιταλία και είχε βασίλισσα την μάγισσα Κίρκη που έμελλε να παιδέψει τον Οδυσσέα και να μεταμορφώσει τους άντρες του σε γουρούνια. Αρχικά πιστευόταν ότι βρίσκεται στη δυτική ακτή της Σικελίας ή ταυτιζόταν με το Κιρκήιο ακρωτήριο του Κιρκαίου όρους του Λατίου που θεωρούσαν ότι παλιά ήταν νησί, το οποίο ενώθηκε με την απέναντι ακτή.

Η πρώτη ανήκε στον Αιήτη. Αρχικά, την τοποθετούσαν στο πιο δυτικό σημείο της Μεσογείου, κοντά στο σημερινό Γιβραλτάρ. Μετά, για τις ανάγκες της Αργοναυτικής εκστρατείας, ένας Μιλήσιος ποιητής την τοποθέτησε στην Ανατολή. Ο λυρικός ποιητής Μίμνερμος (τέλη 7^{ου} αιώνα π.Χ.) αναφέρει σε ένα ποίημά του ότι η Αία βρισκόταν στη μακρινή Ανατολή, στην άκρη του ωκεανού, εκεί όπου ο Ήλιος φυλάει τις ακτίνες του σε χρυσό δωμάτιο. Δυο αιώνες αργότερα, ο ιστορικός Ηρόδοτος θεωρούσε δεδομένο ότι η Αία βρίσκεται στην Κολχίδα (Ιστορία, Α,2 «...πήγαν με ένα πλοίο στην Αία της Κολχίδας, στον Φάση ποταμό» και Ιστορία, Ζ, 197 «έφτασε ο Κυτίσσωρος από την Αία της Κολχίδας»).

Η γενιά του Αιήτη

Ο Ήλιος ανήκει στις πανάρχαιες θεότητες των άγριων εποχών. Αργότερα, εξευγενίστηκε ως γιος του Τιτάνα Υπερίωνα και της Τιτανίδας Θείας (επίσης πανάρχαιων θεοτήτων). Στη συνέχεια ταυτίστηκε με τον Απόλλωνα όπως η αδελφή του, Σελήνη, ταυτίστηκε με την

Άρτεμη. Στη Ρόδο, λατρευόταν ως τα χρόνια μετά τον Χριστό. Παντρεύτηκε την Πέρση, μια από τις τρεις χιλιάδες κόρες του Ωκεανού και της Τηθής (πανάρχαιας θηλυκής έκφρασης του Ωκεανού) κι απέκτησε γιους τον Αυγεία, τον Αλωέα και τον Αιήτη και κόρες την Κίρκη και την Πασιφάη. Αναφέρθηκε ήδη ότι η Πασιφάη (αυτή που φωτίζει τα πάντα, η σελήνη) ήταν η γυναίκα του Μίνωα που ερωτεύτηκε έναν ταύρο και από την ένωσή τους γεννήθηκε ο Μινώταυρος. Για την Κίρκη θα μιλήσουμε όταν αναφερθούμε στην Οδύσσεια.

Αυγείας ήταν ο βασιλιάς, του οποίου τους στάβλους κλήθηκε να καθαρίσει ο Ηρακλής στον πέμπτο από τους δώδεκα άθλους του. Αλωέας ήταν ο θνητός πατέρας (πραγματικός πατέρας τους ήταν ο Ποσειδώνας) των γιγάντων Εφιάλτη και Ωτου που θέλησαν να κυριεύσουν τον Όλυμπο και αφανίστηκαν από τον Δία. Ο Ήλιος τους όρισε να βασιλεύουν ο μόνον Αυγείας στην Ήλιδα, ο δε Αλωέας στο κομμάτι της Πελοποννήσου ανάμεσα στην Ήλιδα και την Κορινθία. Η τελευταία, δόθηκε στον Αιήτη.

Πνεύμα ανήσυχο, ο Αιήτης αποφάσισε να ξενιτευτεί, αναζητώντας την περιπέτεια. Άφησε την Κορινθία κι έφτασε στα πέρατα του ωκεανού, σε έναν τόπο που λεγόταν Αία και τον κατοικούσαν βάρβαροι. Με θεϊκή εντολή, έγινε βασιλιάς τους.

Μια άλλη εκδοχή, αποσυνδέει τον μύθο από την Πελοπόννησο. Ο Ήλιος μοίρασε τη γη του στους γιους του, Πέρση και Αιήτη: Στον πρώτο έδωσε την Ταυρική χερσόνησο (σημερινή Κριμαία) και στον δεύτερο την Κολχίδα, όπου η Αία. Ο Πέρσης απέκτησε κόρη την Εκάτη, την οποία παντρεύτηκε ο Αιήτης κι ας ήταν ανιψιά του. Από την ένωση αυτή, γεννήθηκαν οι κόρες του, Μήδεια και Κίρκη. Σύμφωνα με την πρώτη εκδοχή, η Μήδεια ήταν ιέρεια της θεάς Εκάτης και είχε αδελφή την Χαλκίοπη.

(τελευταία επεξεργασία, 24 Οκτωβρίου 2021)